

Številka: Up-427/15-17

Datum: 12. 12. 2017

ODLOČBA

Senat Ustavnega sodišča je v postopku odločanja o ustavni pritožbi Brigitte Krimbacher, Republika Avstrija, ki jo zastopa Slavka Grabrovec-Junger, odvetnica na Ptuju, na seji 12. decembra 2017

odločil:

Sodba Upravnega sodišča, Oddelka v Mariboru, št. II U 195/2013 z dne 3. 7. 2013 se razveljavi in zadeva se vrne temu sodišču v novo odločanje.

OBRAZLOŽITEV

A.

1. Upravno sodišče je z izpodbijano sodbo zavrnilo pritožnično tožbo zoper odločbi upravnih organov o zavrnitvi zahteve za denacionalizacijo nepremičnega premoženja, ki je bilo podržavljeno pritožninemu očetu. Pritrdilo je presoji, da pritožnica skladno z drugim odstavkom 10. člena v zvezi z 12. členom Zakona o denacionalizaciji (Uradni list RS, št. 27/91-I, 31/93, 65/98 in 66/2000 – v nadaljevanju ZDen) ni upravičena do denacionalizacije tega premoženja, ker je imel njen oče zanj pravico dobiti odškodnino od Republike Avstrije na podlagi Pogodbe o poravnavi škode izgnancem, preseljencem in pregnancem, o ureditvi drugih finančnih vprašanj in vprašanj s socialnega področja (t. i. Finančna in izravnalna pogodba – v nadaljevanju FIP),¹ ki sta jo 27. 11. 1961 sklenili Zvezna republika Nemčija in Republika Avstrija, ter zakonov, ki jih je na podlagi te pogodbe sprejela Republika Avstrija (v nadaljevanju

¹ Vertrag zwischen der Republik Österreich und der Bundesrepublik Deutschland zur Regelung von Schäden der Vertriebenen, Umsiedler und Verfolgten, über weitere finanzielle Fragen und Fragen aus dem sozialen Bereich (Finanz- und Ausgleichsvertrag, BGBl, št. 76/62).

izvedbeni predpisi).² Po oceni Upravnega sodišča namreč FIP in izvedbeni predpisi urejajo odškodnino za odvzeto premoženje od Republike Avstrije, zato pomenijo pravni vir v smislu drugega odstavka 10. člena ZDen. Presoja, da je imel pritožničin oče na njihovi podlagi pravico dobiti odškodnino za odvzeto premoženje od Republike Avstrije ter da zato skladno z drugim odstavkom 10. člena ZDen ni upravičenec v smislu ZDen, je Upravno sodišče oprlo na stališče, po katerem za tako presojo zadošča že, da je spadal v krog oseb, ki so bile kot upravičenci do odškodnine določene v Prilogi 1 FIP. Zato po mnenju sodišča upravnemu organu ni bilo treba ugotavljati, kakšne konkretne pravice bi mu šle po avstrijskih predpisih, saj bi to pomenilo določanje odškodnine po tujih predpisih, kar bi presegalo odločanje o zahtevkih na podlagi ZDen. Zoper sodbo Upravnega sodišča je pritožnica vložila revizijo, ki jo je Vrhovno sodišče s sklepom zavrglo kot nedovoljeno.

2. Pritožnica v ustavni pritožbi, s katero izpodbija odločitvi obeh sodišč, zatrjuje kršitev pravic iz drugega odstavka 14. člena in 22. člena Ustave ter 14. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (Uradni list RS, št. 33/94, MP, št. 7/94 – EKČP). Ne strinja se s presojo, da FIP in izvedbeni predpisi urejajo odškodnino za podržavljeno premoženje. Med drugim izpodbija nosilno stališče izpodbijane sodbe, po katerem za presojo obstoja pravice dobiti odškodnino v smislu drugega odstavka 10. člena ZDen zadošča že, da je po tujem pravu obstajala "načelna pravica" do odškodnine za odvzeto premoženje. Pritožnica zatrjuje, da taka razlaga, ki se je v upravnosodni praksi uveljavila šele s sodbo Vrhovnega sodišča št. X Ips 85/2013 z dne 27. 11. 2014, ni skladna z namenom drugega odstavka 10. člena ZDen, v nasprotju z Ustavo pa naj bi ji onemogočala tudi enako obravnavanje v primerjavi z drugimi upravičenci do denacionalizacije.

3. Senat Ustavnega sodišča je s sklepom št. Up-427/15 z dne 14. 11. 2017 ustavno pritožbo zoper sodbo Upravnega sodišča sprejel v obravnavo (1. točka izreka sklepa). O tem je na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo in 109/12 – v nadaljevanju ZUstS) obvestil Upravno sodišče in upravna organa, skladno z drugim odstavkom navedenega člena ZUstS pa tudi nasprotna udeleženca iz denacionalizacijskega postopka s pozivom, da se izjavita o ustavni pritožbi.

4. Slovenski državni holding, d. d., Ljubljana, v odgovoru na ustavno pritožbo podaja svoja stališča glede upoštevnosti FIP in izvedbenih predpisov kot pravnih podlag za ugotavljanje okoliščin, pomembnih za presojo z vidika drugega odstavka 10. člena

² Sodišče se v zvezi s tem sklicuje na Zakon o razširitvi področja uporabe Zakona o povračilu škode zaradi okupacije z dne 13. junija 1962 (*Erweiterung des Anwendungsbereiches des Besatzungsschäden- und des Kriegs- und Verfolgungssachschädengesetz*, BGBl, št. 176/62), Zakon o povrnitvi škode preseljencem in pregnancem z dne 13. junija 1962 (*Umsiedler- und Vertreibenen- Entschädigungsgesetz*, BGBl, št. 177/62) in Zakon o prijavi premoženjskih škod, ki so nastale zaradi razselitve ali izgona, z dne 14. decembra 1961 (*Anmeldegesetz*, BGBl, št. 12/62).

ZDen. Pritožničine očitke zavrača kot neutemeljene in Ustavnemu sodišču predlaga, naj ustavno pritožbo zavrne.

B.

5. Pritožnica izpodbija stališče Upravnega sodišča, po katerem za presojo o obstoju pravice dobiti odškodnino v smislu drugega odstavka 10. člena ZDen zadošča že, da je po tujem pravu obstajala "načelna pravica" do odškodnine. Med drugim zatrjuje, da ji taka razlaga onemogoča enako obravnavo pri uveljavljanju upravičenj na podlagi ZDen v primerjavi z drugimi upravičenci do denacionalizacije. Zato naj bi ji bila z izpodbijano sodbo kršena pravica do enakosti pred zakonom iz drugega odstavka 14. člena Ustave.

6. Ustavno sodišče je o enakem ustavnopravnem primeru že odločilo z odločbo št. Up-282/15 z dne 5. 10. 2017 (Uradni list RS, št. 59/17). Ustavni pritožbi je ugodilo in izpodbijani sodbi razveljavilo ter zadevo vrnilo v novo odločanje sodišču prve stopnje. Iz enakih razlogov, kot so navedeni v citirani odločbi, je bila z izpodbijano sodbo tudi pritožnici kršena pravica iz drugega odstavka 14. člena Ustave. Zato je senat v skladu s tretjim odstavkom 59. člena ZUstS odločil, kot izhaja iz izreka te odločbe.

7. Ker je senat Ustavnega sodišča izpodbijano sodbo razveljavil že zaradi kršitve pravice iz drugega odstavka 14. člena Ustave, mu očitkov o kršitvah drugih ustavnih pravic ni bilo treba presojati.

C.

8. Senat Ustavnega sodišča je sprejel to odločbo na podlagi tretjega odstavka 59. člena ZUstS v sestavi: predsednica senata dr. Špelca Mežnar ter člana dr. Matej Accetto in dr. Jadranka Sovdat. Odločbo je sprejel soglasno.

dr. Špelca Mežnar
Predsednica senata